

כיבוש ארץ ישראל - מצווה מן התורה

הרב אריה שטרן

זכינו בדורנו לקיים את המצווה הגדולה של יישוב ארץ ישראל, שנאמר בספרי בפרשת ראה (פרק י"א, פסוקים לא-לב): "וירשתם אותה וישבתם בה... ושמרתם לעשות את כל החוקים האלה. מכאן אמרו - ישיבת ארץ ישראל שקולה כנגד כל המצוות שבתורה". מצווה זו אינה עניין תיאורטי, אלא מחייבת היא עשייה. וצריך להבין שקיום התורה באופן מלא שייך רק בארץ ישראל.

ואומר החתם סופר (בחידושיו למסכת סוכה, לו ע"א): "שהעבודה בקרקע גופה מצווה משום יישוב ארץ ישראל ולהוציא פירותיה הקדושים, ועל זה ציוותה התורה ואספת דגנך... וכאילו תאמר לא אניח תפילין מפני שאני עוסק בתורה, הכי נמי לא יאמר לא אאסוף דגני מפני עסק התורה". כמו שלא יעלה על הדעת לא להניח תפילין עקב עיסוק בתורה, כך אלה שעוסקים בתורה, לא יאמרו שאין להם זמן לעסוק ביישוב ארץ ישראל, אלא הם צריכים לעסוק בשני הדברים, כל דבר בזמן הראוי לו, וצריך לדעת מתי לתת מקום לכל דבר.

מצוות יישוב ארץ ישראל כוללת גם את המלחמה עליה, כמו שכותב הרמב"ן (ספר המצוות, השמטות מ"ע ד): "ולא נעזבה בידי זולתנו מן האומות או לשממה". מדינה חייבת שתהיה לה האפשרות להגן על עצמה מפני האויבים הקמים עליה.

מצוות יישוב ארץ ישראל היא לא רק מצווה על כל אחד ואחד, אלא היא גם מצווה של הציבור כולו הנמצא בארץ. בשעה שיש השתתפות של הציבור במעשה של יישוב הארץ והגנה על יושבי הארץ, ובוודאי בזמן מלחמה על אויבינו הקמים לכלותנו, כולם מצווים להשתתף בכך. השתתפות בעשייה, כולל מלחמה, הינה צורך וגם זכות גדולה.

בהכירנו את עולם המעשה, ידוע לכולם שאדם שלא עבר הכשרה צבאית לא יוכל להיות שותף של ממש במערכה, כי תורת הלחימה דורשת לימוד והכנה מתאימים.

וכאן ברצוני לספר סיפור אישי. לפני מלחמת ששת הימים, התגייסתי לתקופה קצרה של שלושה חודשים. מורי ורבי הרב צבי יהודה זצ"ל ממש לא תמך בצעד הזה. כאשר באתי להיפרד לפני הגיוס, הרב בקושי אמר לי שלום... גם כאשר חזרתי, קיבל אותי בקרירות. אולם זמן קצר לאחר מכן פרצה מלחמת ששת הימים ואני גויסתי ושירתתי בצפון וברמת הגולן, ששוחררה במלחמה. תלמידי הישיבה אשר לא עברו הכשרה צבאית, לא יכלו להשתתף במלחמה גם אם רצו.

כאשר חזרתי מן המלחמה, קיבל אותי הרב צבי יהודה בחיבוק חם. אך יותר חשובים מכך היו הדברים שאמר לי: "מחשיב אני לך את הזמן שהיית בצבא וגם את הזמן שהיית במלחמה, כאילו היית בישיבה".

אם כן, למדתי ממורי ורבי הרב צבי יהודה זצ"ל שצריך לפעול לפי צורכי הדור, השעה והמעשה.

כאשר כולם משתתפים במלחמה על ארץ קדשנו ונלחמים נגד הצרים הקמים לכלותנו, הרי שזה גם צורך וגם זכות גדולה, ועל כולם לקחת חלק ולהשתתף - כולל מי שכל ימיו עוסק בתורה. וכמו שאין לוותר על מצוות תפילין עקב עיסוק בתורה כמו שכתב החתם סופר, כך אין לוותר על מלחמת מצווה והצלת ישראל עקב עיסוק בתורה.

יהיה רצון שנזכה בעז"ה לשבת בשלווה על אדמתנו, לקיים את מצוות יישוב הארץ בהידור ולהתמיד בלימוד תורתנו הקדושה יומם ולילה, הארץ תשקוט וה' יניח לנו מכל אויבינו.